

Rotevatns uttalelser

Klassekampen fredag 2. mars s 22

Geir Ulfstein og Andreas Føllesdal

Vi er enige med statssekretær Sveinung Rotevatn (Klassekampen 1. mars) i at Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) bør styrkes. Den klarer ikke å behandle de tusenvis av sakene den årlig mottar, og det er store forsinkelser. Dette skyldes først og fremst at enkelte medlemsland ikke respekterer menneskerettskonvensjonen i tilstrekkelig grad, og at de heller ikke gjennomfører dommene som blir avsagt mot dem. Så utfordringen ligger først og fremst på nasjonalt nivå. Men konsekvensene av denne situasjonen skaper store utfordringer både for EMD og for Europarådets ministerkomité, som skal bidra til at dommene blir gjennomført nasjonalt.

Disse problemstillingene behandles i alt for liten grad i det danske utkastet til en ny europeisk ministererklæring. I stedet konsentrerer danskene seg om hvordan nasjonale myndigheters skal øke sin handlefrihet, på bekostning av EMD, og hvordan statene i større grad skal kontrollere EMD gjennom «dialog».

Noen av disse forslagene har den norske regjeringen gått imot. Dette er bra. Men Rotevatn unnlater å nevne at Norge ikke har vært kritisk til det danske forslaget om at EMD bare skal kunne overprøve nasjonale beslutninger i asyl- og immigrasjonssaker i «de mest eksepsjonelle» tilfellene. Dette ville, som vi har påpekt, i stor grad frata en meget utsatt gruppe den påkrevde internasjonale overvåkningen. Mener Rotevatn at dette er i orden?

Dette viser også at det er misvisende når Rotevatn hevder at utkastet til erklæring ikke vil føre til en ny fordeling av ansvar. De foreslåtte begrensningene har jo nettopp til formål å øke den nasjonale beslutningsmyndigheten, på bekostning av internasjonal kontroll.

Rotevatn mener at det er feil når vi sier at forhandlingene skjer bak lukkede dører, og at ingen får vite hva regjeringene mener. Det er korrekt at det danske utkastet er offentliggjort. Men de andre 46 statenes synspunkter på det danske utkastet er ikke kjent. Det er ikke tilstrekkelig at man kan søke den enkelte stat om innsyn. Dette dreier seg om beskyttelse av demokratiet og menneskerettighetene i Europa. Det hadde derfor vært all grunn til å forvente at Justisdepartementet offentliggjorde hva Norge mener – og aktivt gjorde Stortinget, partier og den bredere offentligheten kjent med dette.